

Lagutskottets betänkande

1982/83:18

om lagstiftningen rörande onykterhet till sjöss

Ärendet

I betänkandet behandlas motion 1982/83:1079 av Elver Jonsson (fp) och Thure Jadestig (s) vari yrkas att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag till en enhetlig trafiknykterhetslagstiftning till lands och sjöss.

Ett i motion 1982/83:1080 av samma motionärer framställt yrkande om ökad information till förebyggande av onykterhet till sjöss har hänvisats till kulturutskottet.

Gällande ordning

Enligt trafikbrottslagen (1951:649) skall ansvar för rattfylleri ådömas den som vid förande av motordrivet fordon varit så påverkad av starka drycker att det kan antas att han inte på betryggande sätt kunnat föra fordonet. Straffskalan upptar fängelse i högst ett år eller, där omständigheterna är mildrande, böter, dock lägst 25 dagsböter. Till samma straff skall dömas den förare som av annat berusningsmedel varit så påverkad som nyss sagts. Ansvar för rattfylleri inträder vidare när någon fört motorfordon m. m. efter att ha förtärt starka drycker i sådan mängd att alkoholkoncentrationen i hans blod under eller efter färden uppgick till 1,5 ‰ eller mer. Uppgick blodalkoholhalten inte till 1,5 ‰ men översteg den 0,5 ‰ döms föraren för rattnykterhet till böter, dock lägst 10 dagsböter, eller fängelse i högst sex månader.

I fråga om ansvar för onykterhet på fartyg gäller 325 § sjölagen (1891:35 s. 1). I lagrummet stadgas straff för den som på fartyg fullgör uppgift av väsentlig betydelse för säkerheten till sjöss och därvid är så påverkad av alkoholhaltiga drycker eller annat berusningsmedel att det måste antas att han inte på betryggande sätt kan utföra vad som därvid åligger honom. Straffskalan upptar böter eller fängelse i högst ett år. Stadgandet är tillämpligt på all sjöfart.

Frågans tidigare behandling

Frågan om införande av en promilleregeln för sjötrafikens del efter mönster av trafikbrottslagen har övervägts både under förarbetena till den nuvarande straffbestämmelsen i sjölagen (prop. 1966:145, 1LU 1967:3) och under fritidsbåtsutredningens arbete, som avslutades år 1974 genom avlämnandet av betänkandet (SOU 1974:95) Båtliv. Samhället och fritidsbåtarna. Därvid

har tanken på införandet av en sådan regel avvisats. De närmare skälen för ställningstagandena har redovisats i utskottets betänkande LU 1980/81:21, vartill hänvisas.

I riksdagen har frågan aktualiserats motionsvägen fyra gånger under senare år (se LU 1976/77:3, 1977/78:12, 1980/81:21 och 1982/83:3). På hemställan av utskottet har motionerna avslagits av riksdagen.

Utskottet

Enligt trafikbrottslagen kan ansvar för rattfylleri ådömas en förare av motordrivet fordon både när föraren rent faktiskt är så påverkad av alkoholhaltiga drycker eller annat berusningsmedel att det måste antas att han inte kan föra fordonet på ett betryggande sätt och när föraren har en alkoholkoncentration i blodet på minst 1,5 ‰. Har föraren en alkoholkoncentration i blodet på mellan 0,5 och 1,5 ‰ inträder ansvar för rattonykterhet. För sjötrafikens del finns sedan år 1967 en bestämmelse om ansvar för onykterhet i 325 § sjölagen. Lagrummet saknar motsvarighet till trafikbrottslagens promilleregler och föreskriver straffansvar endast vid faktisk påverkan. Straffbestämmelsen riktar sig inte bara mot den som för ett fartyg utan mot var och en som ombord på ett fartyg fullgör en uppgift av väsentlig betydelse för säkerheten till sjöss.

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen skall begära förslag som innebär att trafiknykterhetslagstiftningen kommer att omfatta också sjötrafiken.

Som ovan redovisats har motioner om en ändring av sjölagen efter mönster av trafikbrottslagen prövats åtskilliga gånger tidigare i riksdagen, senast hösten 1982 (se LU 1982/83:3). Vid samtliga tillfällen har motionerna avslagits. Sedan frågan sist prövades har det enligt utskottets mening inte framkommit några nya omständigheter som bör föranleda ett ändrat ställningstagande från riksdagens sida. Också den nu aktuella motionen bör således avslås.

Utskottet vill i anslutning till det anförda erinra om att utskottet då frågan tidigare varit aktuell betonat vikten av information till båtägarna om innehållet i gällande bestämmelser och om riskerna för olyckor. Spörsmålet om informationen kommer att behandlas av kulturutskottet med anledning av en motion av samma motionärer som väckt den nu behandlade.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motion 1982/83:1079.

Stockholm den 15 februari 1983

På lagutskottets vägnar

PER-OLOF STRINDBERG

Närvarande: Per-Olof Strindberg (m), Lennart Andersson (s), Stig Olsson (s), Martin Olsson (c), Elvy Nilsson (s), Arne Andersson i Gamleby (s), Ingemar Konradsson (s), Mona Saint Cyr (m), Marianne Karlsson (c), Owe Andréasson (s), Stig Gustafsson (s)*, Allan Ekström (m), Sigvard Persson (c), Per Israelsson (vpk) och Margit Gennser (m)*.

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

